

ΥΡΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Έλενα Π. Σουκάκου

Επίτιμη Εταίρος Έρευνας Στη Σχολή Παιδαγωγικών
Επιστημών στο Πανεπιστήμιο Roehampton, Ηνωμένο
Βασίλειο.

ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή» Τ.Ε.Α.Π.Η. ΕΚΠΑ

18 Μαρτίου, 2025

Σήμερα θα εστιάσουμε σε...

01

Βέλτιστες συμπεριληπτικές
Πρακτικές

02

Παραδείγματα και ζητήματα
εφαρμογής στη τάξη

Επιστημονικά τεκμηριωμένες ενταξιακές πρακτικές (evidence-based practices)

Για τη σχολική τάξη

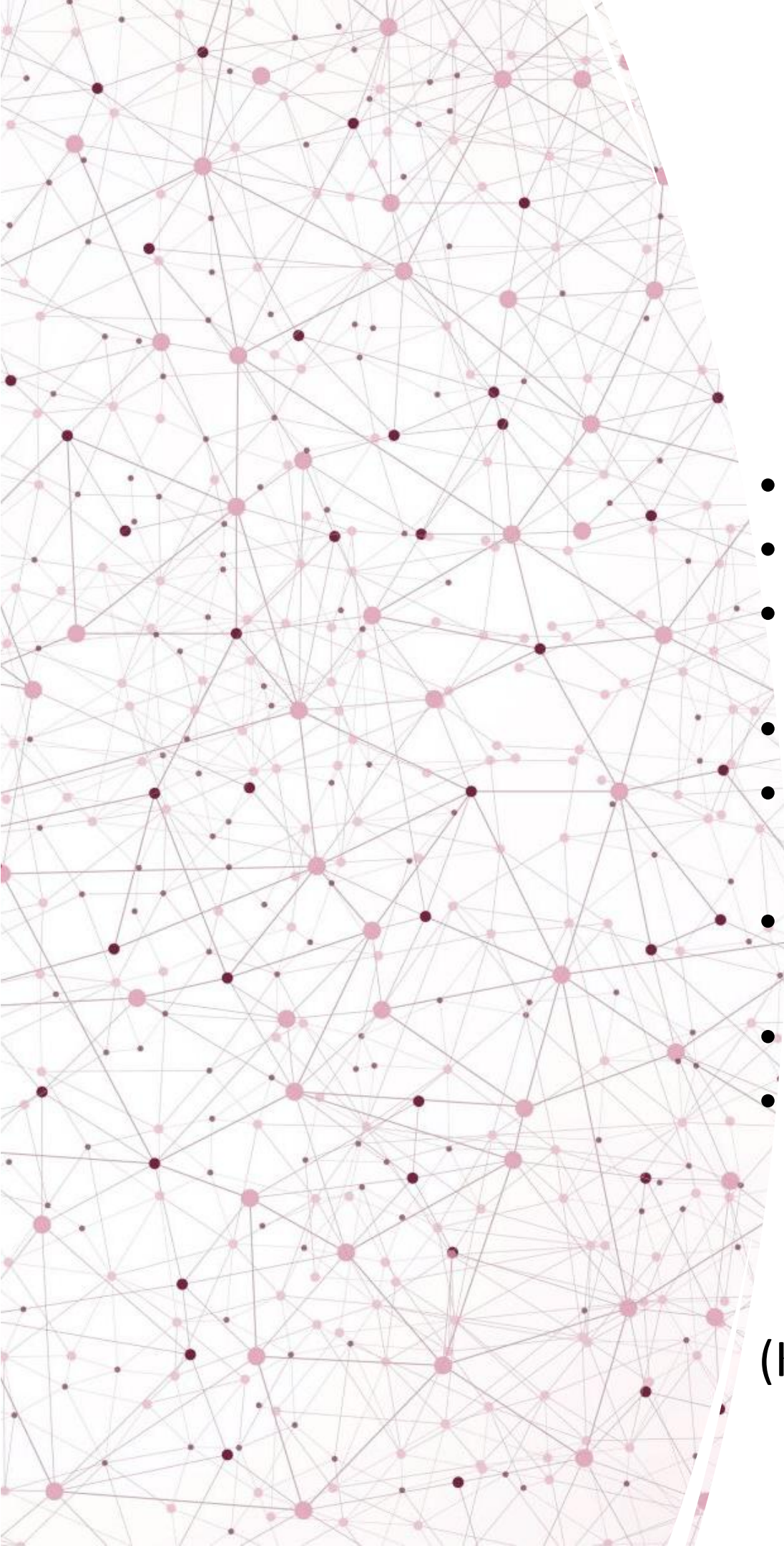
- Προσαρμογές του φυσικού χώρου
- Πρακτικές για την υποστήριξη της ενεργούς συμμετοχής των παιδιών σε δραστηριότητες
- Πρακτικές για την υποστήριξη αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών
- Πρακτικές υποστήριξης των παιδιών για την κοινωνικοσυναισθηματική/προσωπική ανάπτυξη
- Αξιολόγηση και παρακολούθηση της προόδου των μαθητών

Για τη σχολική δομή

- Σχολική Ηγεσία/Διοίκηση
- Διεπιστημονική Συνεργασία
- Συνεργασία Μεταξύ Σχολείου και Οικογένειας
- Δια Βίου Μάθηση/ Επιμόρφωση
- Πρακτικές Μετάβασης

**Τί είδους αλληλεπιδράσεις θέλουμε να
προωθήσουμε;**

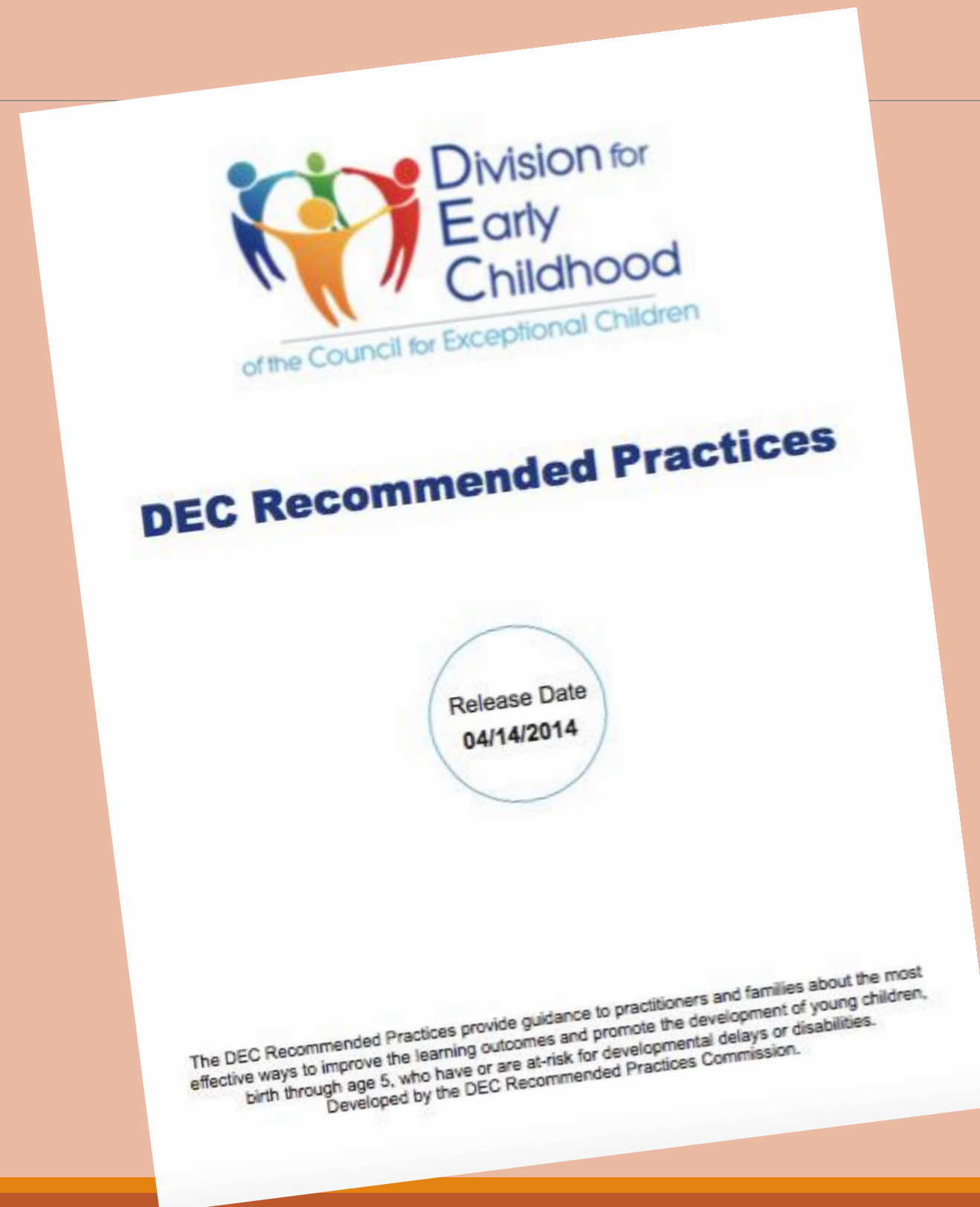

Κοινωνικές Δεξιότητες

- Ξεκινούν και διατηρούν αλληλεπιδράσεις με άλλα παιδιά
- Κατανοούν τις οπτικές, ιδέες, και συναισθήματα άλλων παιδιών
- Εκφράζουν/επικοινωνούν τις ιδέες, επιθυμίες, ανάγκες, και συναισθήματά τους στα άλλα παιδιά
- Παρατηρούν και σέβονται τις διαφορές τους
- Μαθαίνουν να ρυθμίζουν το συναίσθημά τους
- Ανταποκρίνονται στην πρωτοβουλία/επικοινωνία των άλλων παιδιών
- Επιλύουν τις διαφορές τους
- Παίζουν μαζί /Συνεργάζονται

(Kennedy, 2018)

DEC Recommended Practices

Η Συμμετοχή Ενηλίκων στις Κοινωνικές Αλληλεπιδράσεις Των Παιδιών

- Οι χώροι των τάξεων και τα εκπαιδευτικά υλικά δημιουργούν ευκαιρίες για την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών
- Οι ενήλικες προγραμματίζουν, ξεκινούν, και διευκολύνουν κοινωνικές δραστηριότητες και παιχνίδια
- Χρησιμοποιούν στρατηγικές για την στήριξη της κοινωνικής ανάπτυξης (scaffolding strategies) των παιδιών που αποσκοπούν στο να βοηθούν τα παιδιά να ξεκινούν και να διατηρούν τις κοινωνικές τους αλληλεπιδράσεις και φιλίες με τους συμμαθητές τους

Soukakou, 2016, DEC Recommended Practices 2014

Τί Γνωρίζουμε Για τις Παρεμβάσεις/ Πρακτικές που Υποστηρίζουν Τις Κοινωνικές Αλληλεπιδράσεις Των Παιδιών?

Επιστημονικά τεκμηριωμένες παρεμβάσεις για την ανάπτυξη κοινωνικών και πολλών διαφορετικών δεξιοτήτων για τα παιδιά.

Πρακτικές διαμεσολαβητικής μάθησης. (Π.χ. Παιδί εκπαιδεύεται πώς να υποστηρίζει την μάθηση νέων δεξιοτήτων σε άλλα παιδιά με ή χωρίς αναπηρία) (Neitzel, 2008).

(Barton, Fettig, Pokorski & Harbin, 2021 in Hemmeter, Ostrosky, & Fox, 2021, Chapter 10)

Copyright © 2017 by Elena P. Soukakou. All rights reserved.

Ας το
δούμε!

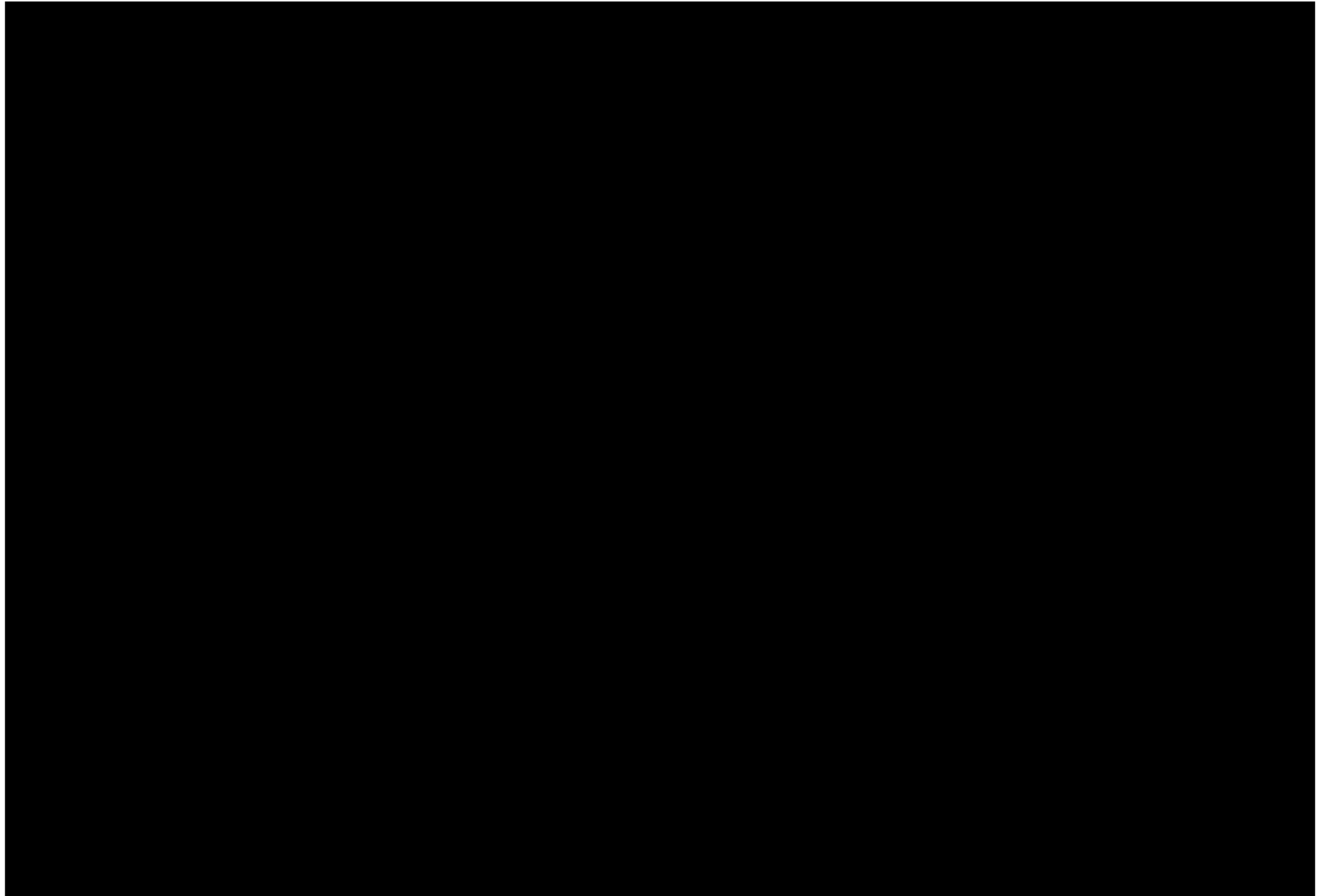

CONNECT

The Center to Mobilize Early Childhood Knowledge

Ας το
δούμε!

Η Συμμετοχή Ενηλίκων Στις Αλληλεπιδράσεις Των Παιδιών: Συζήτηση

- Τι στρατηγικές χρησιμοποιούσε η δασκάλα για να υποστηρίξει την αλληλεπίδραση των παιδιών;
- Πως η συγκεκριμένη στρατηγική υποστηρίζει τον μαθητή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
 - Τη συμμαθήτριά;
 - Τη δασκάλα;
 - Όλη την υπόλοιπη τάξη;

Πρακτικές που υποστηρίζουν τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις των παιδιών: επίλυση διαφορών (social problem solving)

- Οι παιδαγωγοί ακούν τις οπτικές/ απόψεις όλων των παιδιών δείχνοντας κατανόηση.
- Οι παιδαγωγοί χρησιμοποιούν ενταξιακές πρακτικές για την επίλυση διαφορών (π.χ.modeling, alternative communication, prompting, visual supports).
- Οι παιδαγωγοί βοηθούν τα παιδιά να καταλάβουν και να επικοινωνήσουν τις απόψεις τους και τα συναισθήματά τους.
- Οι ενήλικες εστιάζουν στην προώθηση επιθυμητών συμπεριφορών, και εποικοδομητικών λύσεων αντί για την αρνητική συμπεριφορά.
- Χρήση θετικής γλώσσας και επικοινωνίας

(Golden, Taylor, Korba & Hemmeter, in Hemmeter, Ostrosky, & Fox, 2021, Chapter 13; Watkins 2015)

Πρακτικές που υποστηρίζουν τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις των παιδιών (scaffolding strategies)

- Οι παιδαγωγοί ενθαρρύνουν τις αλληλεπιδράσεις των παιδιών μέσα από λεκτική και μη λεκτική παρότρυνση
- Χρήση στρατηγικών μοντελοποίησης (π.χ. ενσυναίσθηση, έκφραση συναισθημάτων, οπτικών και ιδεών των παιδιών)
- Διαμεσολαβητική μάθηση ως βασική υποστηρικτική στρατηγική
- Χρήση θετικής γλώσσας και επικοινωνίας

(Golden, Taylor, Korba & Hemmeter, in Hemmeter, Ostrosky, & Fox, 2021, Chapter 13)

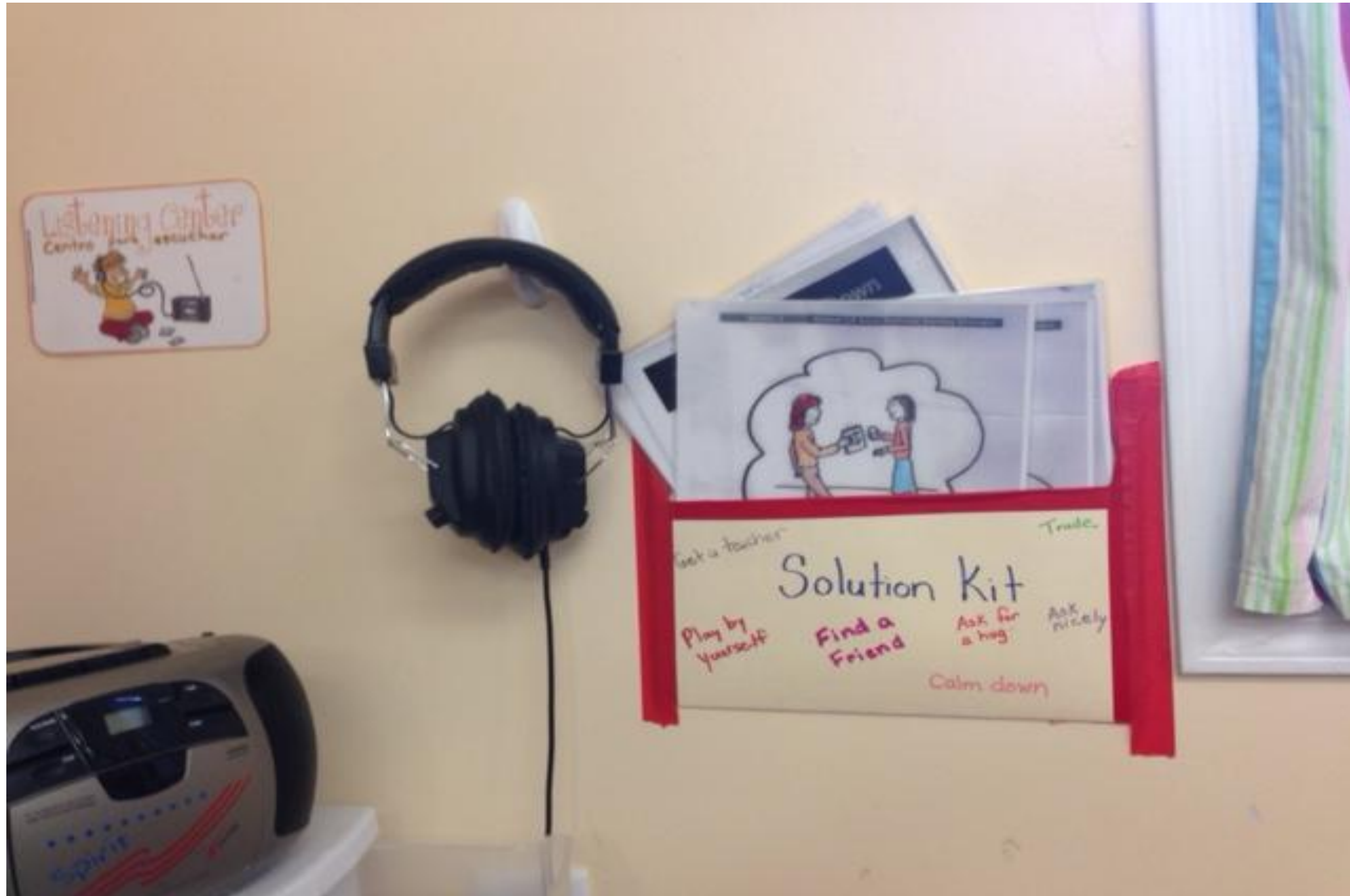
Visual Symbols to Support Social Interactions

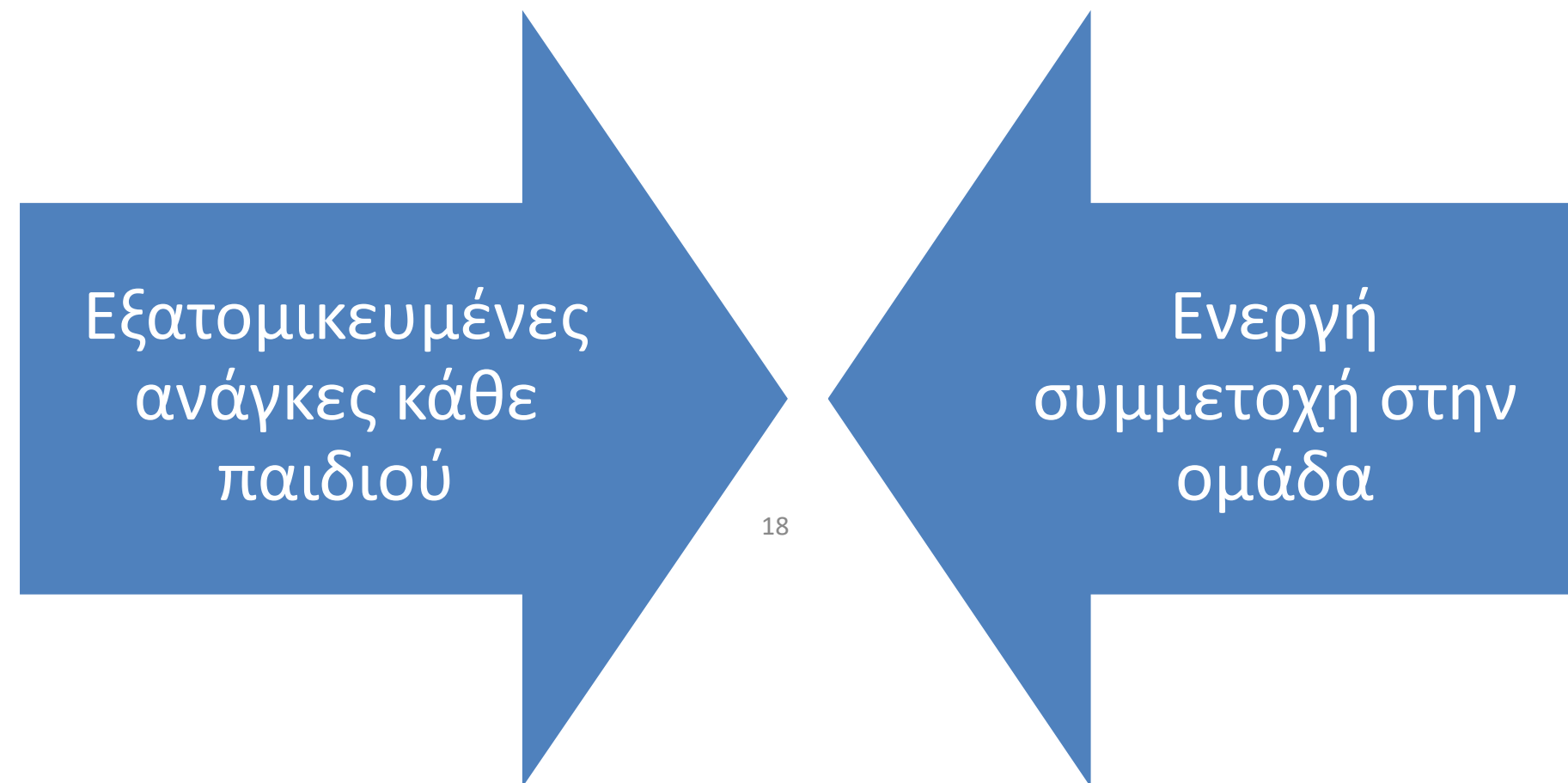
Visual facial expressions

Visual Conflict Solution Kit

Γιατί είναι αυτές οι πρακτικές ενταξιακές?

Βιβλιογραφία

Barton, E. E. et Smith, B. J. (2015). *The preschool inclusion tool box. How to build and lead a high-quality program*. Baltimore, MD: Paul H. Brookes Publishing Co.

Catlett C. & Soukakou E.P. (2019). Assessing opportunities to support each child: 12 key practices for quality inclusion. *Young Children*, 74(3), 34-43.

DEC Recommended Practices Commission. (2014). DEC recommended practices. Division for Early Childhood. (2014). DEC recommended practices in early intervention/early childhood special education 2014. Retrieved from <http://www.dec-sped.org/recommendedpractices>

Hemmeter, M. L., Ostrosky, M., & Fox, L. (Eds.) (2021). *Unpacking the Pyramid Model: A Practical Guide for Preschool Teachers*. Brookes Publishing.

Research Synthesis Points on Practices That Support Inclusion

http://npdci.fpg.unc.edu/sites/npdci.fpg.unc.edu/files/resources/NPDCI-ResearchSynthesisPointsInclusivePractices-2011_0.pdf

Snyder , P., Rakap, S., Hemmeter, M. L., McLaughlin, T. W., Sandall, S., & McLean, M. E. (2015). Naturalistic instructional approaches in early learning: A systematic review. *Journal of Early Intervention*, 37, 69-97.

Βιβλιογραφία

- Μουταβελης Α.Γ και Γελαστοπούλου Μ. (2017). Εκπαιδευτικό υλικό για την παράλληλη στήριξη και την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σχολείο. Συλλογικός Επιστημονικός Τόμος. Αθήνα, ΙΕΠ.
- Watkins, L., O'Reilly, M., Kuhn, M., Gevarter, C., Lancioni, G. E., Sigafoos, J., & Lang, R. (2015). A review of peer-mediated social interaction interventions for students with autism in inclusive settings. *Journal of autism and developmental disorders*, 45, 1070-1083.
- Syrjämäki, M., Sajaniemi, N., Suhonen, E., Alijoki, A., & Nislin, M. (2017). Enhancing peer interaction: an aspect of a high-quality learning environment in Finnish early childhood special education. *European Journal of Special Needs Education*, 32(3), 377-390.

Ας το
δούμε!

Ας το
δούμε!

CONNECT

The Center to Mobilize Early Childhood Knowledge

